

MESTO KREMNICA

Štefánikovo nám. 1/1, 967 01 Kremnica

**Obvodný úrad životného
prostredia v Banskej Štiavnici
Stále pracovisko v Žarnovici
Ul. Bystrická č. 53
966 81 Žarnovica**

Váš list/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje / ☎

Kremnica

1. 3. 2012

Vec

Zámer

Ťažba rudy v dobývacom priestore Kremnica na účely overenia technológie jej spracovania

Dňa 17. 10. 2011 bol Vaším úradom mestu Kremnica doručený zámer od navrhovateľa – spoločnosť Kremnica Gold Mining, s.r.o., so sídlom Horná 32, 974 01 Banská Bystrica. Tento zámer: *Banská činnosť – Plán otvárania, prípravy a dobývania, 2012 – 2016 pre lom Kremnica Šturec – Au, Ag - odber vzoriek za účelom overenia technológie spracovania rudy* predložil navrhovateľ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ďalej zákon EIA). (V ďalšom budeme tento zámer nazývať starý zámer.) Pokiaľ je v nasledujúcom texte použitá kurzíva, jedná sa o citáciu textu z iného zdroja.

Ako dotknutá obec sme postupovali zmysle zákona EIA.

Dňa 7. 2. 2012 sme dostali od Vášho úradu list, v ktorom nám oznamujete, že zastavujete proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti. Dôvodom má byť nesúhlas navrhovateľa s rozsahom hodnotenia navrhovanej činnosti. Navrhovateľ sa domnieva, že *viaceré požiadavky účastníkov zisťovacieho konania vyplývajú pravdepodobne z nepochopenia navrhovanej činnosti.*

Úvod – zásadný postoj mesta Kremnica

Za mesto Kremnica ako dotknutú obec si dovoľujeme prehlásiť, že sme sa dôkladne oboznámili so zámerom navrhovateľa, zvažovali sme všetky súvislosti navrhovanej činnosti – aj **pravdepodobné varianty budúceho postupu navrhovateľa**. Pri rozhodovaní o budúcnosti mesta a života jeho občanov sme povinní myslieť nielen na 5 rokov dopredu, ale na desaťročia, ba až storočia jeho pravdepodobného **rozvoja alebo úpadku**.

Práve naopak, veľmi dobre sme pochopili navrhovanú činnosť a **konečný cieľ navrhovateľa** – komerčnú ťažbu Au, Ag rúd v Kremnici – i jeho čiastkové ciele, pomocou ktorých sa k nemu

dostane.

To bol dôvod, pre ktorý odmietlo Mestské zastupiteľstvo Kremnice už v roku 2006 zámer spoločnosti Kremnica Gold a jej materskej spoločnosti Tournigan Gold Corp. - ťažiť zlato-striebornú rudu v Kremnici. To je dôvod, pre ktorý aj 3. 11. 2011 prijalo mestské zastupiteľstvo uznesenie, v ktorom odmieta zámer spoločnosti Kremnica Gold Mining a jej materskej spoločnosti Ortac Resources Plc.. Toto uznesenie odmieta nielen zámer doručený Vášmu úradu dňa 17. 10. 2011, ale **odmieta ťažbu zlato-strieborných rúd v Kremnici generálne**. Dôvody, ktoré vychádzajú z **princípov trvalo udržateľného rozvoja** sú uvedené v uznesení. Citujem:

Mestské zastupiteľstvo

*A/ nesúhlasí s tým, aby zásoby zlato-strieborných rúd vo výhradnom ložisku Kremnica-Šturec boli v súčasnej dobe ťažené, lebo **nie je daná potreba tejto ťažby v prospech Slovenskej republiky a jej občanov**.*

*B/ vyjadruje presvedčenie, že zásoby zlato-strieborných rúd vo výhradnom ložisku Kremnica-Šturec by mali byť **ponechané ako rezerva štátu a naše národné bohatstvo pre ďalšie generácie**. Je predpoklad, že v budúcnosti budú objavené nové metódy získavania zlata z rudy, ktoré budú šetrnejšie ku životnému prostrediu ako doterajšie metódy a aj **potreba zlata pre našu krajinu a jej obyvateľov môže byť v budúcnosti akútnejšia ako je tomu dnes**.*

*C/ vyslovuje názor, že ťažba zlato-strieborných rúd vo výhradnom ložisku Kremnica-Šturec, o ktorú sa v súčasnej dobe usilujú ťažobné spoločnosti, je zameraná len na ich obohatenie, pre Slovenskú republiku ani obyvateľov Kremnice a okolia by nebola žiadnym prínosom, naopak spôsobila by **devastáciu prírodného a sociálneho prostredia** v našom meste a jeho okolí.*

K tomuto zámeru vznikla aj občianska iniciatíva, kde sa vyjadrili občania mesta svojimi podpismi pod odmietavé stanovisko. Do určeného termínu sa vyjadrilo cca 1500 občanov, následne však ďalších 800 občanov.

Dňa 9. 2. 2012 bol Vaším úradom mestu Kremnica doručený zámer od navrhovateľa – spoločnosť Kremnica Gold Mining, s.r.o., so sídlom Horná 32, 974 01 Banská Bystrica. Tento zámer: *Ťažba rudy v dobývacom priestore Kremnica na účely overenia technológie jej spracovania* predložil navrhovateľ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. (V ďalšom budeme tento zámer nazývať nový zámer.)

K novému zámeru sa formou občianskej iniciatívy občania osobitne nevyjadrovali, pretože nový zámer považujú za identický so starým zámerom.

Ku zámeru *Ťažba rudy v dobývacom priestore Kremnica na účely overenia technológie jej spracovania* sa **vyjadrujeme zásadne v súvislosti s predchádzajúcimi udalosťami** popísanými vyššie, pretože nie je možné vyjadriť sa k novému zámeru vytrhnutu z kontextu.

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

2. Účel

Navrhovateľ ako účel navrhovanej činnosti uvádza *zabezpečenie vzoriek rudy na účely overenia novej technológie jej spracovania*. Neuvádza však, ako naloží s výsledkom tohto poloprevádzkového pokusu. Domnievame sa, že konečným cieľom navrhovanej činnosti je

komerčná ťažba Au, Ag rúd na ložisku Kremnica-Šturec (prečo inak by financoval uvedenú činnosť?).

Na účel navrhovanej činnosti je nevyhnutné nazerať v širších súvislostiach a aj z pohľadu **následných krokov** navrhovateľa. Používame pritom analógiu s článkom 6. ods. 4. Aarhuského dohovoru cit.: *Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.*

Z vyššie uvedených dôvodov dôrazne žiadame, aby navrhovateľ doplnil do zámeru svoje plány do budúcnosti, prípadne **varianty, ako bude postupovať** v prípade pozitívneho resp. negatívneho výsledku navrhovaného zámeru. Táto informácia je dôležitá aj pre **rozhodnutie**, či riešiť a **požadovať následnú rekultiváciu krajiny**, alebo táto bude bezpredmetná (pri následnej komerčnej ťažbe).

Následne žiadame posúdiť navrhovaný zámer podľa zákona EIA.

Pre mesto Kremnica a jeho obyvateľov je rozhodujúca otázka, či sa následne dobývanie Au, Ag rúd na ložisku Kremnica-Šturec rozšíri. Vzhľadom na klinovitý tvar ložiska a fakt, že v minulosti **prebehla likvidácia hlavných banských diel a lomov súvisiacich s hlbinným dobývaním**, by následná komerčná ťažba viedla k povrchovej ťažbe, ktorá je pre mesto a jej obyvateľov z environmentálnych dôvodov **neprijateľná**. Bola by tiež v rozpore s medzinárodnými dohovormi, ktoré Slovenská republika ratifikovala. Máme na mysli najmä **Dohovor o krajine** a tiež **Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát**.

Mesto Kremnica spája svoju budúcnosť s rozvojom cestovného ruchu (čo má pozitívny trend), **nepredpokladá žiadnu ťažbu Au, Ag rúd**, ani v pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ani vo svojom územnom pláne. (V územnom pláne mesta je vyznačený dobývací priestor určený v r. 1961 len ako povinnosť určená zákonom.)

Opakované pokusy o obnovenie ťažby Au, Ag rúd v Kremnici majú pre rozvoj mesta a okolitých obcí **fatálne dôsledky**. Občania si v neistote **nevedia plánovať budúcnosť**, nehovoriac o podnikateľských zámeroch v cestovnom ruchu. Toto má **sociálne a ekonomické dopady na život komunity**.

Naopak, obyvatelia Kremnice majú mimoriadne citlivý vzťah k okolitej prírode a krajine. Preto bola Kremnica ocenená hlavnou cenou v súťaži miest a obcí **Hlavné mesto biodiverzity v roku 2011**, ktorú prebrala primátorka mesta od komisára EU pre životné prostredie Janeza Potočnika v Bruseli.

Navrhovateľ by si mal byť vedomý, že mesto Kremnica nebude s najväčšou pravdepodobnosťou ani v budúcnosti súhlasiť s komerčnou ťažbou Au, Ag rúd, ako už bolo zdôvodnené, a preto by mal **zvážiť, či vloží finančné prostriedky** do navrhovaného zámeru.

Žiadame, aby **navrhovaná činnosť bola posúdená podľa zákona EIA**, so spracovaním **socio-ekonomickej štúdie z pohľadu dopadov navrhovanej činnosti na rozvoj dotknutej komunity** vo vyššie uvedených súvislostiach.

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

8.1 História dobývacieho priestoru

Dobývací priestor Au, Ag rúd Kremnica bol určený v roku 1961, pravdepodobne na základe hlbinného dobývania v minulosti. Jeho plocha je preto 11, 79 km². Samozrejme, v tej dobe sa **neuskutočnilo posúdenie vplyvov ťažby nerastov na životné prostredie a posúdenie potreby**

takéhoto dobývacieho priestoru.

Autori zámeru tvrdia, že *ťažba v lome Šturec nebola nikdy definitívne ukončená*.

K tomuto dodávame nasledovné.

Rozhodnutím č. 2833/1973 boli **schválené projekty likvidácie hlbinej ťažby** v dobývacom priestore Kremnica (kontrolná prehliadka zo dňa 14.11.1973).

Podľa stanoviska Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici (ďalej OBÚ BB) zo dňa 9.7.2008, ktoré si vyžiadalo Mesto Kremnica, cit.: „*Napriek neexistencii záznamu o ukončení likvidačných prác OBÚ BB má za to, že likvidácia hlavných banských diel súvisiacich s hlbinným dobývaním bola ukončená.*“

Rozhodnutiami č. 1499/1980 zo 4.11.1980 a 2007/1983 z 5.9.1983 boli schválené plány otvárk, prípravy a dobývania pre lom Au, Ag Šturec. Dobývanie v lome skončilo v roku 1992. Odvtedy **sa ložisko nedobýva**, čo predstavuje **obdobie viac ako 19 rokov!**

Za toto obdobie bol prevádzaný dobývací priestor Kremnica z jednej organizácie na druhú bez toho, aby začali ložisko dobývať.

V apríli 1997 získala dobývací priestor spoločnosť Kremnica Gold, Banská Bystrica. Nasledovala celá séria prevodov dobývacieho priestoru medzi dcérskymi spoločnosťami Kremnica Gold, Ludovika Holding a Kremnica Gold Mining (ktoré sídlili na tej istej adrese a mali identických štatutárov) spoločnej materskej spoločnosti Tournigan Gold Corp.. Naposledy 27. 5. 2009 medzi spoločnosťou Kremnica Gold, s.r.o., Horná 32, Banská Bystrica a spoločnosťou Kremnica Gold Mining, s.r.o., Horná 32, Banská Bystrica, ktoré opäť sídlia na tej istej adrese a majú opäť identických štatutárov a dnes spoločnú materskú spoločnosť Ortac Resources Plc..

Domnievame sa, že sa jednalo a jedná o čisto špekulatívne prevody, ktorými sa obchádza zmysel banského zákona. Takto **sa umelo predlžuje existencia dobývacieho priestoru Kremnica**, hoci 1.1.1995 uplynula lehota, kedy mal OBÚ BB začať konať vo veci jeho zrušenia – podľa vtedy platného banského zákona.

Dnes je na mieste otázka, či je potrebná taká veľká rozloha dobývacieho priestoru, najmä, keď bola ukončená likvidácia hlavných banských diel súvisiacich s hlbinným dobývaním, a **s dobývaním v zastavanom území sa podľa vyjadrenia OBÚ BB nepočíta.**

8.4 Úprava a zušľachtovanie vytťaženej suroviny

Nový zámer sa nazýva *Ťažba rudy v dobývacom priestore Kremnica na účely overenia technológie jej spracovania*.. Predmetom navrhovanej činnosti je vytťaženie a odvoz 5 vzoriek rudy z priestoru nazývaného tiež prepadisko Šturec, po dobu 5 rokov, každý rok o hmotnosti 250 ton, za účelom overenia novej technológie spracovania. **Toto je identické so starým zámerom.** Na rozdiel od starého zámeru, sa z nového zámeru **nedozvedáme nič o následnom spracovaní rudy.**

Len v časti 8.1 *História dobývacieho priestoru* sa na str. 11 uvádza, že *docielenú výnimočnú výťažnosť (laboratórnu) metódou gravitačno-flotačnou je potrebné overiť v poloprevádzke spracovaním väčšieho množstva rudy.*

V časti 8.4 *Úprava a zušľachtovanie vytťaženej suroviny* sa dozvedáme, že *d ďalšie nakladanie s vytťažanou surovinou a miesto spracovania nie je predmetom tohto zámeru.*

V časti 10. *Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite* je na str. 17 tvrdenie: *Výsledky overovania novej technológie, ktoré sa získajú po vykonaní pokusu úpravy rudy, budú slúžiť ako informácia do budúcnosti. O akú novú technológiu sa jedná?*

V tej istej časti na str. 18 je text: *Miesto overovania technológie bude určené až po schválení ťažby vzoriek pre potreby jej overovania.*

Autori zámeru zdôrazňujú, že obsahom zámeru je **len vytťaženie vzoriek rudy a ich vyvezenie**

z katastra mesta. Nezaoberajú sa jej následným spracovaním a už vôbec nie **uskladnením banského odpadu**, ktorý predstavuje takmer 100% vyťaženej hmoty. Takýto postup je **v rozpore so zákonom EIA.**

Podľa prílohy č. 8 zákona EIA **posudzovaniu a zisťovaciemu konaniu podlieha nielen ťažba, ale aj úprava rúd** a prevádzky na úpravu rúd. Podľa prílohy č. 9 k zákonu EIA **obsahom zámeru musia byť tiež údaje o výstupoch, okrem iného o vzniknutých odpadoch.** Tiež v súvislosti so zisťovacím konaním - podľa prílohy č. 10 k zákonu EIA - je okrem iného potrebné skúmať **súvislosť s inými činnosťami (jestvujúcimi, prípadne plánovanými) a tiež údaje o výstupoch, najmä ... tvorbu odpadov,....**

Je pritom nepodstatné, na akom mieste navrhovaná činnosť pokračuje. Navrhovaná činnosť začína odstraňovaním drevín v prepadlisku Šturec, pokračuje odobratím vzoriek, ich vyvezením z katastra Kremnice, ale ďalej pokračuje úpravou rudy, pričom výstupom z tohto procesu bude cca 2-2,5 kg zlata, cca 8 kg striebra, informácie o možnosti spracovania, **ale aj cca 1250 ton odpadu a samozrejme zásah do prírody a krajiny v priestore ťažby.**

Preto je nevyhnutné, aby zámer obsahoval aj informácie, ako sa bude ďalej nakladať s vyťaženými vzorkami rudy. **Navrhovanú činnosť je v zmysle zákona EIA nevyhnutné hodnotiť komplexne, od začiatku až po jej výstupy.** Cieľom – **a súčasťou** - navrhovanej činnosti je **overenie novej technológie** a získanie informácií pri vykonaní pokusu úpravy rudy (viď. str. 17 nového zámeru).

Žiadame, aby bol zámer doplnený o informácie, ako sa bude ďalej nakladať s odobratými vzorkami, **kde a akým spôsobom sa budú vzorky spracovávať** (v ktorej úpravni) a **kde sa uloží banský odpad**, ktorý po spracovaní vznikne. Navrhovateľ sa okrem iného musí vysporiadať aj s ustanoveniami zákona č. 514/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov **o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu.** Aj z týchto dôvodov žiadame, aby zámer bol posudzovaný podľa zákona EIA.

Podľa tvrdení odborníkov na banskú činnosť a úpravu Au, Ag rúd, s ktorými sme konzultovali starý zámer, je *nemožné* alebo *takmer nemožné* (určite nie v priebehu niekoľkých dní) vyčistiť priestory úpravne Slovenskej banskej s.r.o. tak, aby nedošlo ku kontaminácii kremnickej vzorky rudy - rudou z Hodrušského revíru. Tento fakt v nás vyvoláva pochybnosti, či výsledky tohto poloprevádzkového pokusu budú signifikantné. Kladieme si potom otázku, čo je skutočným zámerom navrhovateľa?

Žiadame preto doplniť vysvetlenie, ako bude zabezpečená čistota vzoriek počas úpravy v úpravni, v ktorej sa budú vzorky spracovávať.

8.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia

Oceňujeme, že v porovnaní so starým zámerom, upustili autori v novom zámere od odberu vzoriek z 9. etáže. V stanovisku mesta Kremnica k starému zámeru **sme upozorňovali** na to, že na 9. etáži by boli **pracovníci ohrozovaní zosuvom horniny** zo západného svahu prepadliska Šturec. Je paradoxné, že si **toto riziko nepripúšťali** spracovatelia a navrhovateľ starého zámeru.

8.8 Časový harmonogram prevádzky v DP

Autori navrhli dva varianty časového rozvrhnutia prevádzky. V jednom prípade by odber a vyvezenie vzorky trvalo 1 týždeň v roku, v druhom prípade 2 týždne v roku.

Vzhľadom na tak krátke časové obdobie žiadame doplniť a posúdiť ešte **tretí variant**, a to odber a **vyvezenie všetkých piatich vzoriek naraz**, teda v najhoršom prípade počas 10 týždňov

v jednom roku. V prípade takéhoto variantu bude fauna obývajúca lokalitu prepadliska vyrušovaná len v jednom roku. Pokiaľ by sa jej vyrušovanie opakovalo počas piatich rokov, pravdepodobne by lokalitu opustila.

Žiadame tiež, aby navrhovaná činnosť nezačala pred nástupom letných mesiacov, nakoľko v zimných a jarných mesiacoch by dochádzalo ku zvýšenému rozbahneniu poľných a lesných ciest, s čím už máme skúsenosti z minulosti, kedy takýmto spôsobom boli poškodzované poľné a lesné cesty počas geologických prác. (Príkladáme zápis z roku 2008.) Ideálne je neskoré leto a jesenné obdobie, obvykle so stálym počasím bez dažďov a keď je ukončené hniezdenie vtákov (august – október).

Žiadame, aby zámer bol posudzovaný podľa zákona EIA a v rámci tohto procesu bol posúdený aj nami navrhnutý tretí variant, a to vyťaženie a vyvezenie vzoriek v jednom kalendárnom roku.

9. Varianty riešenia navrhovanej činnosti

9.1 Nulový variant

Autori zámeru správne podotýkajú, že *pre stanovenie nulového variantu je dôležité poznať v prvom rade súčasný stav lokality a identifikovať jej predpokladaný vývoj bez realizácie navrhovanej činnosti.*

Súhlasíme s týmto názorom, v ďalšom sa mu budeme venovať podrobnejšie, pretože **počas viac ako 19 rokov došlo v prepadlisku ku samovoľným regeneračným procesom.**

9.2 Varianty navrhovanej činnosti

Obidva navrhované varianty prepravy rudy predpokladajú prepravu po poľných a lesných cestách a následne po miestnej komunikácii Banská cesta, prípadne po ul. Julia Horvátha na cestu I/65. V žiadnom prípade nemôžeme súhlasiť s variantom 1, nakoľko miestna komunikácia Banská cesta je pre dopravu ťažkými vozidlami nepoužiteľná. Vzhľadom na jej strmosť (nad povolenú normu), nevyhovujúcu šírku, výhľadové pomery a vzhľadom na to, že popri nej nevedie žiadny chodník pre peších, bola na nej - **z dôvodu bezpečnosti premávky** - osadená dopravná značka B 25 – zákaz vjazdu vozidiel, ktorých okamžitá hmotnosť presahuje 5 t a ďalšie obmedzujúce značky. Tieto značky boli osadené v súčinnosti s dopravným inšpektorátom.

Žiadame preto, aby zámer bol posudzovaný podľa zákona EIA a aby navrhovateľ vypracoval **iný variant prepravy rudy**, a to ako **alternatívne riešenie k variantu 2**. Variant 1 nemožno vôbec z vyššie uvedených dôvodov posudzovať.

10. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Ako sa v tejto časti píše, zámerom navrhovateľa je overiť iné spôsoby získavania Au a Ag z rudy. Ďalej sa dozvedáme, že *či už bude výsledok pozitívny (že ruda je možné takto upravovať) alebo negatívny (že tento spôsob úpravy nie je vhodný), výsledkom bude len preverenie vhodnosti spôsobu úpravy.*

Ak bude výsledok pozitívny, je predpoklad, že navrhovateľ bude chcieť následne zahájiť komerčnú veľkokapacitnú ťažbu rudy, s čím **obyvatelia Kremnice zásadne nesúhlasia**, ako sme už deklarovali v úvode nášho stanoviska v časti 2. **Účel.**

Ak bude výsledok negatívny, bude **potrebné vyriešiť rekultiváciu územia.**

Žiadame, aby bol zámer posudzovaný podľa zákona EIA a doplnený o návrh rekultivácie územia a výpočet predpokladaných nákladov na rekultiváciu.

11. Celkové náklady

Odhadované náklady súvisiace s navrhovanou činnosťou považujeme za značne **podhodnotené**. Navyše, je potrebné uvažovať s nákladmi za úpravu a spracovanie vzoriek, tiež za uskladnenie ťažobného odpadu na skládku a pod.

V tejto súvislosti v nás tiež vyvoláva otázku výška základného imania navrhovateľa uvádzaná v obchodnom registri (5000 EUR). Bude schopný po odtážení vzoriek **vykonať rekultiváciu**? Žiadame, aby navrhovateľ preukázal, že v prípade negatívnych výsledkov bude mať dostatok finančných prostriedkov na obnovu poškodeného územia a poľných a lesných ciest, prípadne poškodených miestnych komunikácií.

Žiadame, aby navrhovateľ **zložil finančnú zábezpeku v prospech mesta Kremnica**, aby boli v každom prípade a v každom čase zabezpečené finančné prostriedky na rekultiváciu územia a obnovu ciest, ak by sa v ťažbe nepokračovalo.

Žiadame, aby tieto otázky boli posúdené v rámci procesu posudzovania podľa zákona EIA.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1.2.2 Geologická charakteristika ložiska Kremnica

Ložiskový objekt Šturec

K tejto časti dopĺňame nasledujúce.

Záujmové územie je okolie a priestor prepادلiska Šturec, ktoré vzniklo vplyvom intenzívnej tektonickej aktivity, ako výrazná tektonická porucha (zlom). Výsledkom je vznik **výnimočného prírodného útvaru**, keď kóta nad prepadliskom má nadmorskú výšku 820 m n.m. a samotné prepadlisko je vo výškovom intervale 637 – 802 m n.m.. Jedná sa o lievikovitú, oválnu priehlinu, ohraničenú strmými svahmi, s jedinou úzkou prielukou zo severu.

Podľa odbornej literatúry (F. Bakos, M. Chovan a kol., Zlato na Slovensku, Bratislava 2004) *Depresia Šturca pravdepodobne predstavuje výsledok tektonických pochodov pri formovaní horského masívu Kremnických vrchov alebo výsledok povrchovej ťažby drahokovových rúd*. Autori však hneď dodávajú, že *prvá zmienka o Šturci pochádza už z roku 1385*.

Preto by bolo potrebné **vysvetliť vznik takéhoto krajinného útvaru** (v záujmovom území robili prieskum napríklad Stanislav Jeleň alebo Ľuboslav Maťo).

Žiadame, aby bol zámer posúdený podľa zákona EIA a spracovaná geologická štúdia vysvetľujúca vznik prepادلiska Šturec.

1.2.4 Geodynamické javy

Čo sa týka svahových deformácií, v Kremnici **sú pozorované viaceré geodynamické javy**. Mestská časť Rembíz (z nemeckého Renne Wiese – utekajúca, rútiaca sa lúka) sa postupne zosúva nadol, rovnako ľavá časť svahu pri ceste I/65 z Kremnice smerom na Martin. Pri viacročných presných nivelačných meraniach bolo zistené, že mesto nerovnomerne poklesáva.

Západné svahy prepادلiska Šturec podliehajú erózii a v menšej či väčšej miere **dochádza k zosuvom**, najmä v období rozmŕzania povrchu.

Okrem toho došlo v nedávnej minulosti k **zrúteniu šachty Mária** a **prepadnutiu štôlne Václav**. Šachta Mária je vzdialená od záujmového územia cca 500 m, štôľňa Václav ústi priamo do priestoru prepadliska.

V okolí starých banských diel a aj v prepadlisku Šturec sú zjavné **početné prejavy poklesu terénu**, ako lievikovité priehlbiny zvané pingy.

Uvedené skutočnosti spracovatelia zámeru jednoznačne podcenili, čo považujeme za vážny nedostatok spracovaného dokumentu.

Žiadame, aby bol zámer posúdený podľa zákona EIA a vykonaný výskum geodynamických javov v Kremnici.

1.6.1 Povrchové vody

Ako sme už spomenuli, na starom banskom diele – šachte Mária došlo pred 3 rokmi k **závažnej havárii** (zrúteniu betónového poklopu šachty). Toto bolo spôsobené pravdepodobne nahromadením povrchových vôd v priestoroch šachty, ktoré následne vyrazili poklop šachty. Po tejto udalosti došlo v priebehu niekoľkých mesiacov k poklesu okolitého terénu a poškodeniu neďalekej stavby. Sanáciu poškodenej šachty riešil Ing. Erik Sombathy, ktorý má presnejšie informácie k tomuto problému.

V minulom roku došlo tiež k zosuvu povrchu do štôlne Václav, niekoľko desiatok metrov od šachty Mária, kedy sa pred očami svedka prepadol povrch. Dôvody tohto zosuvu nepoznáme.

Autori zámeru si zľahčili svoju úlohu, keď sa spoliehajú na *silnú priepustnosť horninového podložia spôsobenú systémom puklín a starých banských diel, ktoré odvádzajú povrchovú vodu do podložia*. Skúsenosti nás presvedčujú, že takéto zľahčovanie nie je na mieste.

V tesnej blízkosti týchto prejavov bývalej banskej činnosti a činnosti povrchových vôd sú domy miestnych obyvateľov, pričom v jednom prípade došlo k poškodeniu majetku občanov.

Uvedené prejavy nás nabádajú k opatrnosti, keďže záujmové územie a jeho okolie je značne poddolované.

Žiadame preto, aby bol zámer posudzovaný podľa zákona EIA a v rámci posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie bol vykonaný hydrogeologický prieskum dotknutého územia a jeho okolia a možné dopady na majetok a zdravie našich občanov.

1.6.2 Podzemné vody

Žiadame posúdiť zámer podľa zákona EIA, s tým, že bude posúdený a vyhodnotený možný vplyv na termálny vrt KŠ1 a zdroje pitnej vody pre obec Lúčky a lokality vedľa bývalej chaty Jarabica, ktorá je označená v teréne tabuľkou ako vodný zdroj.

1.7. Flóra a fauna

Ako sme už uviedli ku časti 1.2.2 *Geologická charakteristika ložiska Kremnica*, výsledkom tektonickej aktivity v minulosti bol vznik **výnimočného prírodného útvaru – prepadliska Šturec**, keď kóta nad prepadliskom má nadmorskú výšku 820 m n.m. a samotné prepadlisko je vo výškovom intervale 637 – 802 m n.m.. Jedná sa o lievikovitú, oválnu priehlbínu, ohraničenú strmými svahmi, s jedinou úzkou prielukou zo severu.

V tomto ohraničenom priestore existuje **špecifická mikroklíma**, ktorá má **významný vplyv na**

výskyt rastlín i živočíchov.

Vzhľadom na to, že od roku 1992 sa v lome nedobýva, prebiehajú v tomto území **prirodzené regeneračné procesy**. Vyústenia starých štôlní do priestoru prepادلiska poskytujú úkryty pre netopiere, prehriate svahy pre plazy (napríklad bola pozorovaná užovka hladká) a vtáctvo. Naopak najnižšia časť – dno prepادلiska - je väčšinu dňa v tieni s nepomerne vyššou vlhkosťou. Poznamenávame, že Jozef Šteffek, FEE TU vo Zvolene upozorňuje na význam Kremnických vrchov z hľadiska zoogeografie Slovenska na príklade mäkkýšov.

Domnievame sa, že pred začatím akejkoľvek ťažobnej činnosti by bolo potrebné v tomto ojedinelom priestore vykonať **dôsledný výskum flóry a fauny**, ktorý by nám určite – **vzhľadom na ojedinelosť a charakter prepادلiska** - priniesol nové poznatky.

Podľa nášho názoru si takýto výnimočný prírodný útvar zaslúži **pozornosť a ochranu**. Mesto Kremnica vo svojom návrhu nového územného plánu navrhlo vyhlásenie ochrany prepادلiska Šturec formou chránenej časti krajiny ako **prírodnú pamiatku**. Toto sa stretlo s odporom Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici a je okrem iného predmetom rozporového konania v rámci schvaľovania nového územného plánu mesta. Vyhlásenie takejto ochrany by nijakým spôsobom neohrozilo – práve naopak, **chránilo – výhradné ložisko**.

Autori zámeru konštatujú, že na lokalite navrhovanej činnosti neboli zaznamenané chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy. Nemáme však vedomosť o tom, že by sa v tejto lokalite **uskutočnil ich systematický výskum**.

Len vďaka informáciám od občanov máme vedomosť o tom, že v južnej časti Kremnických Baní, v lokalite Šaferaj vzdialenej od záujmového územia necelý kilometer, sa nachádza lokalita s výskytom orchideí vstavačov mužských (*Orchis mascula* L.).

Tieto sa nachádzajú aj v strede mesta v Zechenterovej záhrade. Autori neuvádzajú, kde v okolí Kremnice sa nachádza lokalita s výskytom orchideí, ktorú objavil Jaroslav Slašťan.

Prírodná rezervácia **Bujačia lúka** s výskytom šafránu heuffelovho (*Crocus heuffelianus* Herb.) **je od roku 2011 zaradená do zoznamu NATURA 2000**.

Žiadame preto, aby predložený zámer bol posudzovaný podľa zákona EIA a aby boli uskutočnené systematické výskumy flóry a fauny záujmového územia a jeho okolia.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana scenérie

Autori zámeru v tejto časti **len definovali pojmy** ako krajinná štruktúra, scenéria krajiny, krajinný obraz a ochrana krajiny. Vôbec neberú do úvahy zásady Európskeho dohovoru o krajine a ich implementáciu. Jedná sa o identifikáciu a ochranu reprezentatívnych znakov (čít) a významných krajinných prvkov charakteristického vzhľadu krajiny. Práve v súvislosti s Kremnicou môžeme hovoriť o hodnotách banskej krajiny, kde sú prepojené prírodné, kultúrne a historické hodnoty krajiny.

Podľa **Európskeho dohovoru o krajine** sa v článku 5 uvádza:

Každá zmluvná strana sa zaväzuje:

a. právne uznať krajinu ako základnú zložku prostredia obyvateľstva, ako vyjadrenie rozmanitosti ich spoločného kultúrneho a prírodného dedičstva a základ ich identity;

b. zaviesť a realizovať krajinné koncepcie zamerané na ochranu, manažment a plánovanie krajiny prostredníctvom prijatia špecifických opatrení uvedených v článku 6;

c. zaviesť postupy pre účasť širokej verejnosti, miestnych a regionálnych orgánov a iných strán, ktoré sú zainteresované na definovaní a realizovaní krajinných koncepcií podľa vyššie uvedeného písmena b;

d. integrovať krajinu do svojich regionálnych a územnoplánovacích koncepcií a svojich kultúrnych, environmentálnych, poľnohospodárskych, sociálnych a hospodárskych koncepcií, ako aj do ostatných

konceptí s možným priamym alebo nepriamym vplyvom na krajinu.

S ohľadom na Európsky dohovor o krajine je nevyhnutné veľmi starostlivo zvažovať zásadné zmeny využitia krajiny, čo znamená aj povrchovú ťažbu rúd. V tejto súvislosti upozorňujeme na písmeno c. článku 5 tohto dohovoru, ktorý opätovne upozorňuje na **účasť širokej verejnosti** pri definovaní a realizovaní krajinných koncepcií.

Slovenská republika pristúpila tiež k **Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát**, kde sa v článku 13, písm. 2 uvádza:

Zmluvné strany sa zaväzujú zabezpečiť účasť verejnosti na rozhodovanom procese súvisiacom s ochranou a trvalo udržateľným rozvojom Karpát a s implementáciou tohto dohovoru.

Žiadame, aby sa zámer posudzoval podľa zákona EIA a v rámci toho bola spracovaná a vyhodnotená krajinárska štúdia hodnôt krajiny Kremnice a bola umožnená účasť verejnosti.

3. Obyvateľstvo

K tejto časti dodávame, že postoje obyvateľov mesta k ťažbe Au, Ag rúd sú zrejme, **vyjadrili ich svojimi podpismi už k starému zámeru spoločnosti Kremnica Gold Mining**, ktorý je **takmer identický s týmto novým zámerom** (rozdiel je len vo vynechaní ťažby na 9. etáži).

Žiadame, aby bol zámer posúdený podľa zákona EIA, pričom bude posúdený aj postoj občanov, vyjadrený v častiach Úvod a Účel tohto stanoviska, v zmysle Aarhuského dohovoru.

3.3 Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Musíme konštatovať, že autori zámeru zhodnotili túto oblasť veľmi zjednodušene, najmä vzhľadom na existenciu **Pamiatkovej rezervácie Kremnica a Pamiatkovej zóny bankských diel**. Určite je potrebné pripomenúť, že od roku 2011 je **Mincovňa, š.p.** zapísaná do zoznamu **Európskeho kultúrneho dedičstva**.

Mesto každoročne investuje veľké finančné prostriedky do obnovy kultúrnych pamiatok, a to zo zdrojov Európskej Únie, štátu a svojich, do obnovy kultúrnych pamiatok investujú ďalší vlastníci ako napr. Národná banka Slovenska, Mincovňa, š.p., katolícka a evanjelická cirkev a tiež fyzické osoby.

V prípade povrchovej ťažby by boli tieto finančné prostriedky vynaložené zbytočne.

Zaujímavé územie je súčasťou **Pamiatkovej zóny bankských diel – Kremnica**. Okrem objektov uvedených v zámere sa tu nachádzajú aj bankské štôlnie zo staršieho obdobia ústiace vo svahoch prepahliska, ktoré sú zjavne viditeľné.

V už citovanej publikácii Zlato na Slovensku sa nachádza fotografia *kresanica v štôlni Tag*.

V popiske ku fotografii sa dočítame, že *bola razená v podloží žily Schrämen blízko štúreckej poruchy pravdepodobne niekedy v 16. storočí, predstavuje krásnu ukážku postupnosti ručného razenia bankských diel*.

Kresanica v štôlni Tag nie je samozrejme jedinou dobývkou zo staršieho obdobia. Na svahoch prepahliska sú viditeľné vyústenia starých štôlní. Miestni odborníci a znalci tohto prostredia hovoria o celých sústavách starých bankských diel, čo potvrdzujú aj staré bankské mapy, ktoré sú uložené v Hlavnom banskom archíve v Banskej Štiavnici.

V blízkosti miesta ťažby sa nachádzajú pamätníky na návštevu princov Jozefa (neskôr cisára Jozefa II.) a Leopolda v roku 1764. O niečo ďalej sa nachádza pamätník na návštevu cisára Františka Lotrinského, ktorý bol nedávno zreštaurovaný z prostriedkov získaných z fondov

Európskej únie.

Žiadame, aby zámer bol posúdený podľa zákona EIA a aby bol dôsledne zhodnotený význam kultúrnych a historických hodnôt a kultúrneho dedičstva dotknutého územia.

3.4 Archeologické náleziská

V zastavanom území mesta bolo realizovaných viacero archeologických výskumov, žiaľ, nemáme vedomosť o tom, že by sa realizoval archeologický výskum v priestore prepadliska.

Upozorňujeme na to, že v knihe Zlato na Slovensku autori predpokladajú, že banská činnosť v Kremnici siaha až do 8. storočia. Ďalej citujeme: *S týmto názorom sa zhoduje aj nález banského dreva v roku 1984 v Šturci. Tento odkaz baníkov z dávnej minulosti, ktorý sa našiel počas geologického prieskumu v jednom z prekopov, bol metódou C14 datovaný do rokov 1050(+50,-50). Hĺbka nálezu 75 m poukazuje na banícku činnosť v Šturci najmenej z prelomu predchádzajúcich dvoch tisícročí.*

Žiadame, aby bol zámer posúdený podľa zákona EIA a aby bol vykonaný dôsledný archeologický prieskum v priestore prepadliska. Je vysoká pravdepodobnosť, že by priniesol nové poznatky o banskej činnosti v minulosti na tak významnom území.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

2.3 Odpady

Ako sme už upozornili v komentári ku časti 8.4 *Úprava a zušľachtovanie vyťaženej suroviny*, nie je možné posudzovať činnosť bez toho, aby bolo známe, kde sa bude vyťažená ruda spracovávať a kde bude uložený odpad z ťažobnej činnosti. Časť 2.3 *Odpady* považujeme za nedostatočne spracovanú. Odkazujeme tiež na zákon č. 514/2008 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu.

Žiadame, aby bol zámer posúdený podľa zákona EIA a aby bol dôsledne popísaný a vyhodnotený celý proces až po uskladnenie odpadu z ťažobnej činnosti.

3.2 Vplyvy na horninové prostredie a geomorfologické pomery

Nesúhlasíme s tvrdením, že v území neboli identifikované žiadne významné geodynamické javy. Odkazujeme na naše stanoviská ku častiam 1.2.4 *Geodynamické javy* a 1.6.1 *Povrchové vody*.

3.5 Vplyvy na vodné pomery

Rovnako nesúhlasíme s tvrdením autorov, že sa nepredpokladá vplyv navrhovanej činnosti na vodné pomery, toto bude možné potvrdiť len po vykonaní dôsledného hydrogeologického prieskumu. Ako sa ukázalo v nedávnej minulosti, dochádza ku vplyvu vody na poddolované územie.

3.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Autori opäť zľahčené konštatujú, že *na dotknutom území, ktoré bude priamo dotknuté realizáciou navrhovanej činnosti, neboli zistené chránené druhy rastlín a živočíchov, ani ich významné biotopy.*

Toto tvrdenie bude možné vysloviť až po dôslednom výskume dotknutého územia a jeho okolia.

3.8 Vplyvy na krajinu

Vyhodnotiť vplyv na krajinu a špeciálne na výnimočný prírodný útvar, ktorým bezpochyby prepadlisko Šturec je, bude možné až po spracovaní krajinárskej štúdie hodnôt krajiny Kremnice. Nemôžeme súhlasiť s názorom, že bude *málo významný*.

Podobné stanovisko máme k častiam 3.9 *Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme*, 3.10 *Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky*, 3.11 *Vplyvy na archeologické náleziská*, 3.12 *Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality*, 3.13 *Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy*, 3.14 *Iné vplyvy*, 4. *Hodnotenie zdravotných rizík*, 5. *Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia*, 6. *Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia*, 8. *Vyvolané súvislosti*, 9. *Ďalšie možné riziká*, 10. *Opatrenia na zmiernenie*.

Až po posúdení navrhovanej činnosti podľa zákona EIA bude zrejmé, aký význam má dotknuté územie a ako ovplyvní navrhovaná činnosť dotknuté územie z týchto pohľadov.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Opäť pripomíname, že mesto Kremnica spája svoju budúcnosť s rozvojom cestovného ruchu (čo má pozitívny trend), nepredpokladá žiadnu ťažbu Au, Ag rúd, ani v pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ani vo svojom územnom pláne. **(V územnom pláne mesta je vyznačený dobývací priestor len ako povinnosť určená zákonom.)**

Vzhľadom na históriu dobývacieho priestoru nemalo mesto Kremnica možnosť vyjadriť sa k určení dobývacieho priestoru v zmysle súčasnej legislatívy, hoci sa v dobývacom priestore viac ako 19 rokov nedobýva.

V poslednom období robí mesto kroky, aby mohlo podať **žiadosť o zmenšenie dobývacieho priestoru**.

Zároveň upozorňujeme na záväznú časť Územného plánu VÚC Banskobystrického samosprávneho kraja, kde sa uvádza cit.:

4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach, kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.

*5.1. Rešpektovať **pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo**, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území **pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón**, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.*

*5.11. Vytvárať podmienky pre **ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine** (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu **pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine***

ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine.

Všetky hore uvedené regulatívy sa vzťahujú aj na Kremnicu, keďže jej súčasťou je **pamiatková rezervácia a pamiatková zóna banských diel**.

Nie je teda možné konštatovať, že navrhovaná činnosť nie je v rozpore s doteraz platným územným plánom mesta Kremnica a ÚPN VÚC BBSK.

Žiadame doplniť tieto fakty do zámeru a následne posúdiť podľa zákona EIA.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Nesúhlasíme s návrhom ukončiť posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie v štádiu zisťovacieho konania. Žiadame, aby navrhovaná činnosť bola posúdená podľa zákona EIA.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

Žiadame vypustiť Variant 1 prevozu rudy, ako už bolo uvedené, doplniť namiesto neho iný variant prepravy rudy z lomu. Žiadame tiež posúdiť možnosť vyt'aženia a prepravy vzoriek počas jedného kalendárneho roka, ako sme navrhli vyššie.

Záver

Uvedený dokument sme dôsledne preštudovali a zvažili. Našli sme v ňom mnoho nezodpovedaných otázok a nedostatkov, ba je **v rozpore so zákonom EIA**.

Žiadame predložený zámer posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov s tým, že naše pripomienky a požiadavky budú zahrnuté do rozsahu hodnotenia.

Okrem požiadaviek zahrnutých v pripomienkach k zámeru, máme tieto požiadavky:

Požiadavky na ďalšie posudzovanie

- jednoznačne špecifikovať teritória zasiahnuté navrhovanou činnosťou
- vykonať odborné a komplexné hodnotenie rizík – zdravotných a environmentálnych (risk assessment)
- vypracovať socio-ekonomickú analýzu pre krátkodobé a dlhodobé dopady navrhovanej činnosti na rozvoj mesta a obyvateľstvo
- vykonať sociologický prieskum o prijateľnosti zámeru pre dotknuté obyvateľstvo
- vypracovať detailnú štúdiu vplyvov na krajinu (vizualizácia dopadov na obraz krajiny)

posúdiť vplyv činnosti na rozvoj cestovného ruchu a rekreácie v meste Kremnica a priľahlom okolí

vypracovať nezávislú ekonomickú analýzu rozvoja zamestnanosti a turistického ruchu v Kremnici a okolí zo stredne a dlhodobého hľadiska v prípade realizácie povrchovej ťažby s jej negatívnymi dôsledkami na atraktivitu mesta a kvalitu životného prostredia

vykonať komplexné a podrobné posúdenie vplyvov na faunu a flóru celého dotknutého územia

s aktualizáciou súčasného stavu

predložiť iný (ďalší) variant a presné trasovanie prevozu horniny a prekládky horniny
vypracovať spôsob komplexného zabezpečenia a ochrany technických pamiatok v dotknutom území

vyžiadať odborné stanovisko inžinierskych geológov, hydrogeológov, prípadne seizmológov k novej deštrukcii a posunu geologických vrstiev spôsobených vyťažením horniny, aj v okolí prepahliska

posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na budúci stav prepahliska a existujúcich banských diel

predložiť hydrogeologický posudok k dotknutému územiu

posúdiť riziko všetkých potenciálnych havárií (pre činnosti - ťažba, doprava, prekládka,

spracovanie rudy, výroba zlata a striebra, zneškodňovanie odpadov) aj v extrémnych

podmienkach (napr. pre privalové dažde a pod.)

- uviesť všetky charakteristiky používaných chemických látok, vrátane toxikologických a eko - toxikologických a ich vplyvy na zdravie človeka a ekosystémy
- variantne popísať všetky chemické procesy, ktoré sa budú používať pri spracovaní rudy, včítane recyklácie použitých látok a ich úpravy pred ich uskladnením
- vypracovať podrobnú analýzu celkovej horniny, rudniny, mineralógie ložiska

realizovať chemickú a fyzikálnu analýzu hlušiny a kalov

- detailne rozpracovať fázu po ukončení činnosti, spôsob revitalizácie a rekultivácie územia, minimálne na obdobie 10 rokov, možnosti využitia
- vypracovať komplexný prepočet nákladov potrebných na rekultiváciu zasiahnutého územia, pri zohľadnení predpokladanej inflácie, minimálne na obdobie 10 rokov po ukončení ťažby

vypracovať ekonomickú analýzu nákladov spojených s dlhodobou starostlivosťou o zasiahnuté územie

- jasne uviesť k akému druhu povolenia, a podľa akých zákonov, proces posudzovania smeruje
- predložiť dokumenty a oprávnenia, podľa ktorých navrhovateľ vykonával doterajšiu činnosť na predmetnom území
- predložiť dokumenty a oprávnenia, podľa ktorých bude spracovateľ rudy spracovávať vzorky

Územie, kde by sa mala navrhovaná činnosť uskutočniť (aspoň jej časť) **je územím s inými mimoriadnymi hodnotami**. Preto tu dochádza ku konfliktu rôznych záujmov. Na jednej strane je to záujem navrhovateľa na ťažbe Au, Ag rúd, na strane druhej je to ochrana prírody a krajiny a ochrana kultúrnych a historických hodnôt tohto územia. Je potrebné skúmať, či prevažuje verejný záujem na využití výhradného ložiska nad inými záujmami. Banský zákon definuje pojem *všeobecný hospodársky záujem* ako záujem, ktorý *prinesie v budúcnosti zvýšenie verejného blaha alebo sa predídne verejnej núdzi z hľadiska surovinovej politiky štátu*.

Podľa ročenky Nerastné suroviny SR 2011 sa na Slovensko doviezlo surové zlato v hodnote takmer 64 mil. EUR, ale vyviezlo sa v hodnote takmer 69 mil. EUR. Je teda zrejmé, že

v súčasnosti na Slovensku nehrozí núdza z pohľadu nedostatku zlata. Potom je tu otázka, či by sa ťažbou zvýšilo verejné blaho. Určite by sa zvýšilo blaho navrhovateľa vo forme zisku z vytáženého nerastu. Zvýšilo by sa však blaho občanov tejto krajiny z pohľadu surovinovej politiky? Odpoveď nájdeme v uvedenom dokumente.

Surovinová politika SR, na ktorú sa banský zákon odvoláva, zdôrazňuje **princípy trvalo udržateľného rozvoja**. Citujeme:

V. 1. Trvalo udržateľný rozvoj

Článok 44, odst. 4 Ústavy SR ustanovuje : „ Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a účinnú starostlivosť o životné prostredie“.

Šetrným využívaním nerastných prírodných zdrojov sa rozumie povinnosť chrániť a racionálne využívať nerastné zdroje s ohľadom na zachovanie primerane obdobných možností aj pre budúce generácie.

Pri využívaní nerastných surovín je nutné rešpektovať princípy trvalo udržateľného rozvoja a požiadavky na šetrné využívanie prírodných zdrojov.

Trvalo udržateľným rozvojom sa rozumie taký rozvoj , ktorý splňa potreby súčasnej generácie a zároveň neobmedzuje budúce generácie v ich potrebách. Miera súčasného čerpania týchto nerastných zdrojov preto musí zohľadňovať ich vzácnosť, neobnoviteľnosť, úroveň technológií a prístupnosť náhradných zdrojov.

Cesty a prostriedky podporujúce dosiahnutie stanovených priorít a cieľov sú definované v Národnej stratégii trvalo udržateľného rozvoja SR (NSTUR), ktorú schválila vláda SR uznesením č. 978/2001.

Trvalo udržateľný rozvoj vyžaduje ponechať voľbu úplného vyčerpania neobnoviteľných zdrojov budúcim generáciám. Možnosti ťažby a spotreby nerastných surovín budú prednostne určované reálne existujúcimi limitmi územia a životného prostredia.

Pod ochranou nerastného bohatstva sa rozumie ochrana vyhladaných a preskúmaných ložísk nerastných surovín pred sťažením alebo znemožnením ich prípadného využitia v budúcnosti, ako aj pred ich neoprávneným a nadmerným využívaním a spotrebovaním.

Dovoľíme si citovať aj z ďalšieho dokumentu:

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR schválená uznesením vlády SR č. 978/2001

*Trvalo udržateľným rozvojom sa rozumie cielený, dlhodobý (priebežný), komplexný a synergický proces, ovplyvňujúci podmienky a všetky aspekty života (kultúrne, sociálne, ekonomické, environmentálne a inštitucionálne), na všetkých úrovniach (lokálnej, regionálnej, globálnej) a smerujúci k takému funkčnému modelu určitého spoločenstva (miestnej a regionálnej komunity, krajiny, medzinárodného spoločenstva), ktorý kvalitne uspokojuje biologické, materiálne, duchovné a sociálne potreby a záujmy ľudí, pričom eliminuje alebo výrazne obmedzuje zásahy ohrozujúce, poškodzujúce alebo ničiace podmienky a formy života, **nezaťažuje krajinu nad únosnú mieru, rozumne využíva jej zdroje a chráni kultúrne a prírodné dedičstvo.***

Mesto Kremnica ako dotknutá obec

v zmysle Aarhuského dohovoru,

v zmysle Európskeho dohovoru o krajine,

v zmysle Rámcového dohovoru o trvalo udržateľnom rozvoji Karpát,

v zmysle Surovinovej politiky SR,

v zmysle Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja SR,

v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov,

v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov,

**v zmysle zákona č. .... o pamiatkovej starostlivosti,
a v zmysle ďalších zákonov,
s ohľadom na územno-plánovacie procesy v dotknutom regióne
a tiež s ohľadom na mienku obyvateľov a uznesenie mestského zastupiteľstva**

nesúhlasí s uskutočnením predloženého zámeru.

RNDr. Zuzana Balážová,
primátorka Kremnice